

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 19 ฉบับที่ 3 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2566

การลงทุนในค่าใช้จ่ายที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัท
ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

THE EFFECTS OF MARKETING EXPENSES ON FIRM PERFORMANCE
REGISTERED IN STOCK EXCHANGE OF THAILAND

พรชนก เฉลิมพงษ์, รุ่งรัศมี ดีปราสัย*

Pornchanok Chaleampong, Rungrasme Deeprasai*

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

วิทยาเขตจันทบุรี, e-Mail: pornchanok_ch@rmutto.ac.th

Lecturer, Accounting, Faculty of Social Technology, Rajamangala University of Technology

Tawan-ok Chanthaburi Campus, e-Mail: pornchanok_ch@rmutto.ac.th

(Received: 2022, December 28; Revised: 2023, February 14; Accepted: 2023, February 21)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของค่าใช้จ่ายที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มหุ้นยั่งยืน ระยะเวลา 3 ปี จำนวน 178 บริษัท โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานทางการเงินของบริษัท แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานความยั่งยืนของบริษัทในฐานะข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ออนไลน์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างการลงทุนในค่าใช้จ่ายไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) 2) การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างการลงทุนในค่าใช้จ่ายไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) สอดคล้องกับงานวิจัยทั้งในไทยและต่างประเทศพบว่า ค่าใช้จ่ายไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทและค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์เชิงลบหรือเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัท

คำสำคัญ: ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร, ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา, ประสิทธิภาพการดำเนินงาน

*อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี,
e-Mail: rungrasme_de@rmutto.ac.th (Corresponding Author)

Lecturer, Accounting, Faculty of Social Technology, Rajamangala University of Technology Tawan-ok
Chanthaburi Campus, e-Mail: rungrasme_de@rmutto.ac.th (Corresponding Author)

ABSTRACT

This research aimed to study the effects of marketing expenses on firm performance. All firms are listed in Stock Exchange of Thailand (Thailand Sustainability Investment). The data, collected from financial reports, annual registration statements (Form 56-1), and corporate sustainability reports, were shown in online database of Stock Exchange of Thailand from 178 companies within 3 years. The data were analyzed by multiple regression. It was found that 1) there was no relationship between marketing expenses and Return on Assets (ROA). 2) There was no relationship between marketing expenses and Return on Equity (ROE). This research showed the same results as stated in both Thai and international researches that marketing expenses did not show any effects on firm performance and expenses showed positive and negative relationship with firm performance.

Keywords: Marketing Expenses, Research and Development Expenses, Firm Performance

บทนำ

การเปลี่ยนผ่านทางด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการฟื้นตัวของวัฏจักรของเศรษฐกิจ ทั้งด้านการเงินและการบัญชี การตลาด รวมทั้งการลงทุน ซึ่งการลงทุนที่จับต้องไม่ได้เป็นปัจจัยหลักในการสร้างความแตกต่างและความสามารถขององค์กร การลงทุนทางด้านการวิจัยและพัฒนาเป็นการลงทุนที่จับต้องไม่ได้ ถือเป็นการลงทุนที่สำคัญทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งบริษัทต่าง ๆ ได้ลงทุนด้วยจำนวนเงินมหาศาลในด้านการวิจัยและพัฒนาหลายศตวรรษเพื่อสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในอนาคต ซึ่งการเติบโตของบริษัทและเทคโนโลยีขึ้นอยู่กับผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ ทำให้พวกเขาลงทุนในการวิจัยและพัฒนา (R&D) สิ่งสำคัญคือต้องสังเกตว่าความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา (R&D) และผลการดำเนินงานของบริษัทมีความสำคัญต่อการเพิ่มมูลค่าของบริษัทหรือไม่

Bouaziz (2016, pp. 51-52) และ Konak (2015, p. 1068) กล่าวว่าค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา (R&D) ค่าใช้จ่ายทางด้านการตลาดและการโฆษณาได้รับการยอมรับว่าเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรระยะสั้น ในทางกลับกันอาจจะเพิ่มมูลค่าในระยะยาวได้ ซึ่งมีผู้สนใจทำการวิจัยเป็นจำนวนมากมาเป็นระยะเวลาหลายปี เพื่อหาว่าความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่าย และผลการดำเนินงานของบริษัทมีอยู่จริงหรือไม่ ซึ่งผลงานวิจัยมีทั้งให้ผลการศึกษาว่าค่าใช้จ่ายไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทและค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์เชิงลบหรือเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัท จากบริบทที่กล่าวมาข้างต้นจุดมุ่งหมายหลักของงานวิจัยนี้จึงต้องการหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

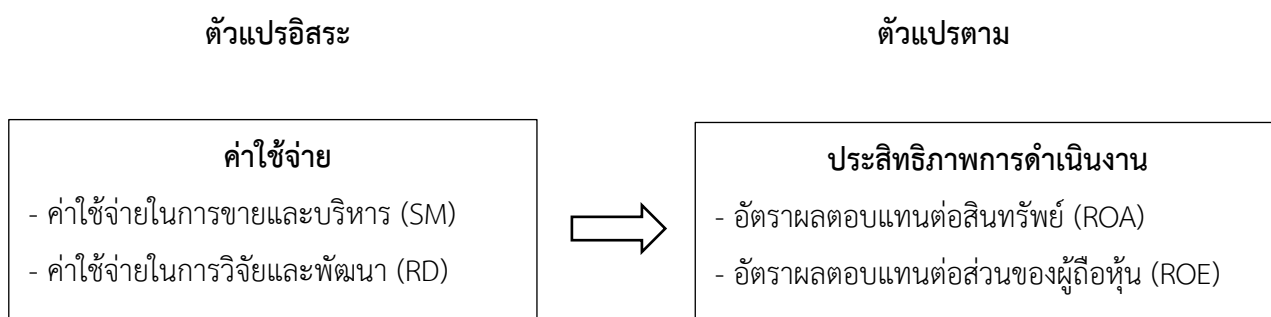
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลกระทบของค่าใช้จ่ายที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารและค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์
2. ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารและค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ดังนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรอิสระ คือ ค่าใช้จ่ายวัดค่าจาก ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (SM) และค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา (RD) ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน วัดค่าจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มหุ้นยังยืน ในช่วงปี พ.ศ.2560-ปี พ.ศ.2562 จำนวน 242 บริษัท กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มหุ้นยังยืน ในช่วงปี พ.ศ.2560-ปี พ.ศ.2562 จำนวน 178 บริษัท ไม่รวมบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มหุ้นยังยืน ที่มีคุณสมบัติไม่ครบจำนวน 64 บริษัท

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารรายจ่ายคือ ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร และค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา และประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มหุ้นยั่งยืน ในช่วงปี พ.ศ.2560-ปี พ.ศ.2562 ที่มีงบการเงินในช่วงปี พ.ศ.2560-ปี พ.ศ.2562 รวมจำนวน 3 ปี ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี และแบบแสดงรายการประจำปีของแต่ละบริษัทจากฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เปิดเผยต่อสาธารณชนและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผลกระทบของค่าใช้จ่ายที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตัวแบบการวิจัย

$$ROA_{it} = \alpha_0 + \beta_1 SM_{it} + \beta_2 RD_{it} + \varepsilon_{it}$$

$$ROE_{it} = \alpha_0 + \beta_1 SM_{it} + \beta_2 RD_{it} + \varepsilon_{it}$$

เมื่อ

ROA = อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของบริษัท “i” สิ้นงวด “t”

ROE = อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท “i” สิ้นงวด “t”

SM = ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารของบริษัท i ณ เวลา t

RD = ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาของบริษัท i ณ เวลา t

ε_{it} = ความคลาดเคลื่อนในการประมาณการของบริษัท i ณ เวลา t

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 1 สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปร

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	1304.00	75998654.95	10290083.35	17756312.41
ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา	195.00	33330000.00	638871.32	3204692.53
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	-18.65	65.00	12.03	10.17
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	-11.48	22.30	6.68	4.96

จากตารางที่ 1 พบว่าค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 1304.00 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 75998654.95 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10290083.35 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 17756312.41

ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 195.00 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 33330000.00 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 638871.32 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3204692.53

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -18.65 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 65.00 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.03 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.17

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -11.48 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 22.30 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.68 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.96

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มหุ้นยั่งยืน ในช่วงปี พ.ศ.2560-ปี พ.ศ.2562 ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) มีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ค่าใช้จ่ายกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

การบริหารรายจ่าย	Unstandardized		Standardized		<i>t</i>	<i>p</i>
	Coefficients		Coefficients			
	B	Std. Error	Beta			
Constant	11.771	0.889			13.246	.000
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	4.448E-008	0.000	0.078		1.032	.304
ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา	-3.124E-007	0.000	-0.98		-1.307	.193

R Square = 0.015, $F = 1.293$, $p = 0.277$

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร และค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 3 ค่าใช้จ่ายกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

การบริหารรายจ่าย	Unstandardized		Standardized		t	p
	Coefficients		Coefficients			
	B	Std. Error	Beta			
Constant	6.765	0.434			15.580	.000
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	1.812E-009	0.000	0.006		0.086	.932
ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา	-1.676E-007	0.000	-0.108		-1.435	.153

R Square = 0.012, $F = 1.031$, $p = 0.359$ * $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่าค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร และค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สรุปการวิจัยเรื่องการลงทุนในค่าใช้จ่ายที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพบว่า 1) ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร และค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ 2) ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร และค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

อภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่าการบริหารรายจ่าย คือ ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร และค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สอดคล้องกับ โซซิดา เปสตันยี และขวัญกมล ดอนขวา (2561, หน้า 52) ที่ศึกษาความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่าไม่พบผลกระทบของประสิทธิภาพการดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไร สอดคล้องกับ Konak (2015, p. 1070) ผลของความสัมพันธ์ของค่าใช้จ่ายทางการตลาดและผลการดำเนินงานของบริษัทจาก 22 บริษัท ในปี 2009-2013 ใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า 1 ใน 3 ตัวแปรของงานวิจัยไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ถึงแม้ว่าอีก 2 ตัวแปรจะมีความสัมพันธ์ก็ตาม ดังนั้นจึงหมายความว่าค่าใช้จ่ายทางการตลาดที่เพิ่มขึ้นอาจจะลดความสามารถในการทำกำไรของบริษัท และสอดคล้องกับ Bouaziz (2016, p. 58) ที่ศึกษาผลกระทบระหว่างค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาและประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัท พบว่าค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัท

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายของกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อผลการดำเนินงานที่ต้องการ
2. การวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งในหลายปัจจัยที่นักลงทุนจะใช้พิจารณาในการเลือกลงทุนในกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ลงทุนต้องพิจารณาถึงปัจจัยอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง การวิเคราะห์อุตสาหกรรม การวิเคราะห์เศรษฐกิจ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการทดสอบตัวแปรอิสระเพิ่ม เช่น ตัวแปรเกี่ยวกับงบการเงิน มูลค่าหุ้นของบริษัท มูลค่าตามบัญชี เป็นต้น ส่วนข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง อาจศึกษาบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประเภทอื่น ๆ เช่น ดัชนี SET 100 หรือบริษัทที่เพิ่งเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ในรูปแบบของบริษัทมหาชน เพื่อทำการเปรียบเทียบบริษัทที่เพิ่งเข้ามาในตลาดหลักทรัพย์กับบริษัทที่เข้ามาในตลาดหลักทรัพย์ก่อนเพื่อหาความแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ และอาจใช้สถิติแบบอื่นในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรเพิ่ม

บรรณานุกรม

- โซชิตา เปสตันยี และขวัญกมล ดอนขวา. (2561). ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 10(2), หน้า 51-60.
- Bouaziz, Z. (2016). The impact of R&D expenses on firm performance: Empirical witness from the Bist Technology Index. **Journal of Business Theory and Practice**, 4(1), pp. 51-60.
- Konak, F. (2015). The effect of marketing expenses on firm performance empirical evidence from the BIST Textile, Leather Index. **Journal of Economics, Business and Management**, 3(1), pp. 1068-1071.